

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 3.12.2001

58. vuosikerta

Numero 4

Sivu 16

Kotimaista kauraa koiranruokiin

MTT ja Rehuraisio ovat kehittäneet kotimaisen kaurapohjaisen koirien kuivaruuan. Se soveltuu hyvin raskasta työtä tekeville koirille. Lisäksi kaura näyttää aiheuttavan koirille vähemmän allergisia oireita kuin muut kotimaiset viljat. Se päihittää ravintoarvoltaan myös riisin ja maissin.

Kuorittuna kaura on ravintoarvoltaan parempi kuin esimerkiksi hyvänä pidetty riisi. Kypsennettynä kuorittu kaura on myös sulavuudeltaan erinomainen, lähes riisin veroinen. Kuorittu kaura on koirien ruokinnassa myös kirkkaasti maissia parempi.

Kuorittu kaura haastaa riisin

Viljat ovat tärkein hiilihydraattien lähde koirien ruokinnassa. Koiranruuat sisältävätkin tavallisesti vähintään puolet viljaa. Vehnää käytetään entistä vähemmän, koska se aiheuttaa koirille allergioita. Vehnän gluteiinin imeytymishäiriö on keliakian kaltainen sairaus. Gluteiinin imeytymishäiriöön liittyy yleensä kroonista ripulia, kaasun muodostumista, laihtumista, anemiaa ja iho-oireita. Hoitoon kuuluu gluteiiniton ruokavalio eli vehnän, ohran ja maissin poistaminen ruokavaliosta.

Vehnän tilalle ovat tulleet lähinnä riisipohjaiset koiranruuat. Riisiä käytetään erityisesti allergisten koirien erityisruuissa. Myös kaura saattaa sopia hyvin gluteiinin imeytymishäiriötä sairastavien koirien ruokavaliioon. Kuoritun kauran ravintoainekoostumus ja rehuarvo ovat riisiä paremmat, joten kauralla voidaan korvata riisi.

Kaura - rasvaisempi vaihtoehto

Muihin viljoihin verrattuna kaura sisältää paljon rasvaa. Sen avulla voidaan lisätä koirien ruuan energiapitoisuutta, mikä on tärkeää erityisesti työ- ja kilpakoirien rehuissa. Suomalaisissa kauralajikkeissa on rasvaa keskimäärin enemmän kuin saksalaisissa ja englantilaisissa lajikkeissa. Ruuan rasvapitoisuuden lisääntyminen parantaa myös rasvan sulavuutta. Kuoritun kauran raakarasva oli selvästi sulavampaa kuin maissin. Maissia käytetään koirien valmisruuissa yleisesti, ja se sisältää melko paljon rasvaa. Kaikkien kotimaisten viljojen eli kuoritun kauran, vehnän ja ohran sulavuudet ja rehuarvot olivat tutkimuksen mukaan kuitenkin selkeästi maissia parempia.

Koirille kypsennettyä kauraa

Koirille syötettävä vilja kannattaa kypsentää. Raa`at tai

puolikypsät hiilihydraatit nimittäin sulavat huonosti koiran suolistossa. Ne voivat lisäksi aiheuttaa paksusuolen ärsytystä, bakteerikäymistä ja ripulia. Koirien ruokintatutkimuksissa havaittiin, että koira pystyy hyödyntämään tehokkaasti kypsennetyn, kuoritun kauran ravintoaineita.

Kuoritun kauran tärkeimpiä ravintoaineita ovat rasva, valkuainen ja hiilihydraatit. Niiden sulavuudet paranivat merkittävästi, kun kuorittu kaura kypsennettiin. Jo kevyt kuumennus riitti kypsentämään kuoritun kauran hiilihydraatit hyvin. Sen sijaan rasvan ja valkuaisen sulavuudet paranivat sitä enemmän, mitä voimakkaampi prosessointi oli.

Kypsennyksen edut näkyivät selvästi kuoritun kauran rehuarvoissa, jotka olivat muihin viljoihin ja prosessointimenetelmiin verrattuna aivan omaa luokkaansa.

Kuorinta parantaa valkuaisen laatua

Myös kuorinta parantaa kauran ominaisuuksia koirien ruuan raaka-aineena. Tällöin huonosti sulavan kuidun osuus vähenee. Toisaalta kauran kuitua voidaan käyttää erikoisruokavalioihin eli ylipainoisten, diabetesta sairastavien ja ruuansulatushäiriöistä kärsivien koirien ruokavalmisteisiin. Suomalaisissa kauralajikkeissa on enemmän valkuaista kuin ulkomaisissa lajikkeissa tai muissa viljoissa. Lisäksi kuoritun kauran valkuainen oli sulavampaa, ja sulavan raakavalkuaisen määrä oli suurempi kuin riisissä, vehnässä, ohrassa tai maississa.

Koiranruuissa metioniini ja tryptofaani ovat useimmiten ensimmäisinä rajoittavina aminohappoina. Kuorettomassa kaurassa niitä on kuitenkin lähes saman verran kuin eläinperäisissä valkuaisraaka-aineissa liha- ja kalajauhossa. Kuoritun ja kuorettoman kauran aminohappokoostumus on siten muita viljoja tasapainoisempi. Tämänkin vuoksi ne sopivat koiranruokien raaka-aineeksi.

Kotimaista kauraa koirille

Tutkimukset puoltavat kuivaruokien raaka-aineiden kotimaisuuden lisäämistä. Näin poistettaisiin turhia tuontirehuihin ja -raaka-aineisiin liittyviä riskejä. Tuotantoeläinten ruokinnassa voidaan katsoa suoraan rehutaulukoista käytettävien raaka-aineiden luotettavat ravintoarvot, sulavuustiedot ja eläinten ruokintasuositukset. Tämä perustieto puuttuu kotimaisista ja suurelta osin myös ulkomaisista koiranruokien raaka-aineista. Tutkimuksen tulokset ennustavat kauralle uusia mahdollisuuksia vientimarkkinoilla. Pelkästään Euroopassa on nimittäin noin 450 lemmikkieläinruokien valmistajaa, jotka valmistavat ruokia yhteensä noin viisi miljoonaa tonnia vuodessa.

Riitta Kempe, Markku Saastamoinen ja Ulla Kommeri

Lisätietoja: Koetoiminta ja käytäntö 4/2001: 16

sähköposti riitta.kempe@mtt.fi

puhelin (03) 4188 5617